

Handläggare
Eija Pohjanen. Åsa Strand

Till
Förskolenämnden
2023-06-14

**Väsentlighets- och riskanalys samt internkontrollplan 2023,
Förskolenämnden**

Innehållsförteckning

Inledning	3
Beskrivning av arbetet med intern kontroll	4
Väsentlighets- och riskanalys	8
Internkontrollplan.....	14
1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd.....	14
3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb	14
3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden	15

Stockholms
stad

Inledning

Tjänsteutlåtande
Sid 3 (15)

Beskrivning av arbetet med intern kontroll

Nämndens internkontrollarbete ska bestå av tre delar. Nämnden ska ha fastställt ett aktuellt system för internkontroll, årligen genomföra en väsentlighets- och riskanalys (VoR) samt utifrån denna fastställa en internkontrollplan. Systemet för internkontroll ska ses över årligen och vid behov revideras. Väsentlighets- och riskanalysen genomförs i flera steg. Nämnden ska identifiera de viktigaste processerna för att uppnå kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdena. Nämnden ska i arbetet beakta lagstiftning och verksamhetens uppdrag. Utifrån processerna ska oönskade händelser identifieras. Dessa ska värderas (1–5) utifrån vilka konsekvenserna blir om händelsen inträffar samt hur sannolikt det är att händelserna inträffar. Utifrån riskvärdet beslutas om den oönskade händelsen/risken ska hanteras i internkontrollplanen. I internkontrollplanen planerar nämnden hur de löpande kontrollerna ska följas upp. Internkontrollplanen fastställs i samband med verksamhetsplanen och följs upp i samband med verksamhetsberättelsen.

Nämndens system för intern kontroll

Intern kontroll är en process där nämnd, förvaltningsledning och övrig personal samverkar för att med en rimlig grad av säkerhet uppnå målen för den interna kontrollen. Intern kontroll innefattar allt från rättvisande räkenskaper till styrning och uppföljning mot uppsatta mål och är en del av det systematiska kvalitetsarbetet. Nämndernas ansvar för den interna kontrollen regleras i Kommunallagen samt genom stadens "Regler för ekonomisk förvaltning" och tillämpnings-anvisningar för nämndernas interna kontroll där det som gäller specifikt för Stockholms stad förtydligas. Alla nämnder i Stockholms stad ansvarar för att ett system för intern kontroll upprättas inom respektive verksamhetsområde. Systemet ska ge förvaltningsövergripande riktlinjer för hur internkontrollarbetet ska bedrivas. Som grund för arbetet med den årliga internkontrollplanen ligger en väsentlighets- och riskanalys.

Systemet för intern kontroll med övergripande riktlinjer, regler och anvisningar har som syfte att säkerställa att:

- verksamheten är ändamålsenlig och effektiv
- information om verksamhet och ekonomi är tillförlitlig
- lagar, förordningar och styrdokument följs

Ansvar för och organisation av internkontroll inom förskolenämnden

Förvaltningens arbete med intern kontroll sker löpande under året samt även vid vissa tillfällen då det görs periodiska kontroller. För att förskolenämnden ska ha en god intern kontroll behöver ansvaret vara tydligt fördelat och finnas på alla nivåer inom förvaltningen.

Förskolenämnden

Förskolenämnden ska årligen upprätta en väsentlighets- och riskanalys.

Förskolenämnden ansvarar för att ett internt kontrollsystem upprättas för nämnden. Nämnden ska också tillse att konkreta regler och anvisningar upprättas för att upprätthålla en god intern kontroll inom alla verksamhetsområden.

Förskolenämnden ska årligen, utifrån väsentlighets- och riskanalysen, fastställa en internkontrollplan för att följa upp att den interna kontrollen fungerar inom nämndens verksamhetsområden.

Nämnden ska försäkra sig om att internkontrollplanen genomförs och vid behov vidta åtgärder som säkerställer att den interna kontrollen är tillräcklig.

Nämnden ska delrapportera resultatet av nämndens internkontrollarbete till kommunstyrelsen i samband med tertialrapport 2. I verksamhetsberättelsen ska nämnden följa och bedöma huruvida den interna kontrollen är tillräcklig, delvis tillräcklig eller otillräcklig.

Förvaltningschef

Förvaltningschefen ska upprätta förslag till internt kontrollsystem för nämnden och ska se till att konkreta regler och anvisningar utformas för att upprätthålla en god intern kontroll inom alla verksamhetsområden.

Förvaltningschefen ska se till att en väsentlighets- och riskanalys genomförs och dokumenteras och med denna som underlag upprätta förslag till internkontrollplan för nämnden.

Förvaltningschefen ska regelbundet rapportera till nämnden om hur internkontrollplanen genomförs, hur den interna kontrollen fungerar samt föreslå nämnden nödvändiga åtgärder för att säkerställa att den interna kontrollen är tillräcklig.

Avdelningschef

Avdelningschefen har ansvar för den löpande interna kontrollen i sin verksamhet. Det innebär att bygga in kontroller i sina handläggningsrutiner för att säkerställa att lagar och förordningar, kommunalcentrala regler och anvisningar samt att nämndens/förvaltningens beslut och direktiv följs upp och görs kända.

Avdelningschefen ska försäkra sig om att den löpande interna kontrollen är tillräcklig och vid behov vidta åtgärder.

Avdelningschef ska delta i arbetet med väsentlighets- och riskanalysen.

Avdelningschef har också i sitt ansvar att vidta åtgärder vid avvikelser i den löpande interna kontrollen och rapportera till förvaltningschefen.

Enhetschef

Enhetschefen har ansvar för den löpande interna kontrollen i sin verksamhet. Vid behov ska enhetschefen vidta åtgärder för att stärka den interna kontrollen. Alla chefer ansvarar för att arbetsmetoder och arbetsrutiner överensstämmer med kravet på god intern kontroll inom sitt område. Avvikelser ska rapporteras till avdelningschef.

I enhetschefens ansvar ingår att i samband med planeringen av verksamheten analysera vilka risker som finns inom den egna verksamheten, att lagar, regler och riktlinjer följs samt att mål för verksamheten uppfylls. Utifrån väsentlighets- och riskanalysen ansvarar enhetschefen för att planera och dokumentera de löpande kontrollerna/uppföljningarna som visar att enheten följer de lagar och riktlinjer som gäller för verksamheten.

Enheternas bedömningar av väsentlighets- och riskanalys utgör också underlag för förvaltningens riskbedömning som i sin tur ligger till grund för nämndens årliga internkontrollplan.

Chefer på alla nivåer i förvaltningen se till att medarbetarna har förståelse för vad tillräcklig intern kontroll innebär i verksamheten och att skapa förutsättningar för att ett främja en god intern kontroll. De ska dessutom verka för att de arbetsätt som används främjar intern kontroll. Vid brister eller avvikelser i den interna kontrollen ska chefer agera enligt beskrivningen under rubriken brister i den interna kontrollen.

Medarbetarna

Samtliga medarbetare ansvarar för att aktivt bidra med sin kompetens i arbetet med intern kontroll och att rapportera brister och avvikelser i den interna kontrollen.

Brister i den interna kontrollen

Brister i den interna kontrollen ska omedelbart rapporteras till närmaste överordnad chef. Vid misstanke om brott av förmögenhetsrättslig karaktär ska förskolenämnden utan oskäligt dröjsmål vidta åtgärder. Förvaltningschef ska omgående informera förskolenämnden och revisionskontoret om det uppdagas förhållanden som medför misstanke om att sådant brott föreligger. Förvaltningschefen ansvarar för att förskolenämnden och revisionskontoret informeras om de åtgärder som vidtas. Varje brott av förmögenhetsrättslig karaktär ska polisanmälas.

Väsentlighets- och riskanalys

Det finns alltid risk för att oönskade händelser inträffar och att de påverkar enhetens/nämndens möjlighet att uppnå målen för verksamheten. Genom att analysera befintliga risker och vidta åtgärder för att minimera dem eller den påverkan de har på verksamheten kan en god intern kontroll uppnås.

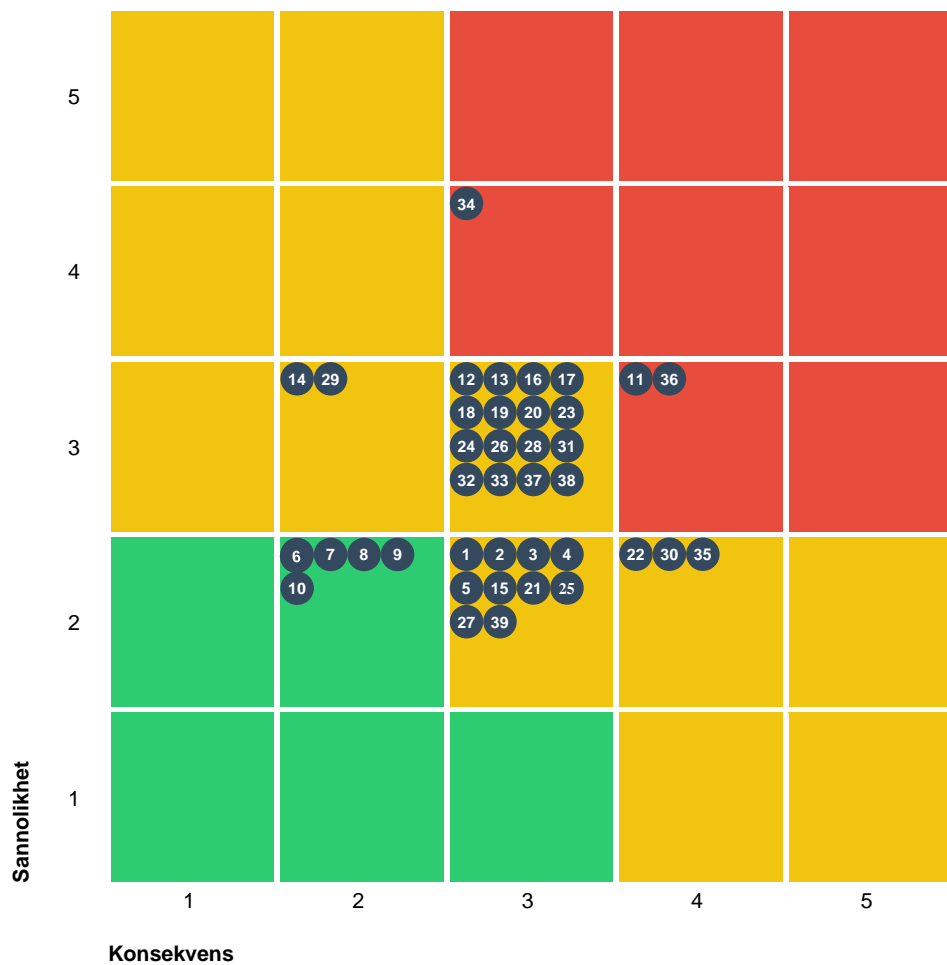
Riskerna ska bedömas utifrån konsekvens och sannolikhet. Bedömningen av sannolikhet avser hur möjligt det är att risken inträffar under planperioden. Konsekvens är i hur stor grad risken, om den inträffar, bedöms att påverka nämndens eller enhetens möjlighet att uppnå målen.

Uppföljning av internkontroll vid förvaltningens enheter

Förskoleförvaltningen genomför årligen uppföljning av internkontroll med tonvikt framför allt på att följa upp rutiner inom de ekonomiska och personaladministrativa områdena. Syftet är också att stämma av att den interna kontrollen fungerar inom alla områden och på alla verksamheter genom att besöka ett urval verksamheter varje år. Områden som omfattas är kontanthantering, representation, inventariehantering, upphandling, löne- och personaladministration.

Väsentlighets- och riskanalys

I riskmatrisen syns alla önskade händelser i VoR:en. Alla som har en stjärna ★ samt en metod för kontroll av systematiska kontroller finns även i Internkontrollplanen längre ner i rapporten.

	Sannolikhet	Konsekvens
5	Mycket sannolikt	Mycket allvarlig
4	Sannolikt	Allvarlig
3	Möjlig	Kännbar
2	Mindre sannolikt	Lindrig
1	Osannolikt	Försumbar

KF:s mål för verksamhetsområdet	Process	Arbetsätt	Nr	Oönskad händelse	Sannolikhet	Konsekvens	RV	IKP
1.1 Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid								
1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan	Tillsyn	Tillsynsbesök, egenkontroll och anmälningar	1	■ Fristående förskolor fortsätter bedriva bristfällig verksamhet vilket innebär att barn inte får den utbildning de har rätt till.	2. Mindre sannolikt	3. Kännbar	6	Nej, endast VoR
	Likvärdig kvalitet i utbildningen	Systematiskt kvalitetsarbete	2	■ Förvaltningen skapar inte förutsättningar för objektiva och rättssäkra uppföljningar och bedömningar	2. Mindre sannolikt	3. Kännbar	6	Nej, endast VoR
	Kommunikation	Hemsida, intranät, nyhetsbrev	3	■ Felaktig information leder till att huvudmän och vårdnadshavare fattar felaktiga beslut vilket kan leda till negativa konsekvenser även för barn	2. Mindre sannolikt	3. Kännbar	6	Nej, endast VoR
	Regler och riktlinjer	Tolkningar och revideringar	4	■ Felaktiga tolkningar leder till felaktig hantering i stadsdelarna vilket får negativa konsekvenser för barn och vårdnadshavare	2. Mindre sannolikt	3. Kännbar	6	Nej, endast VoR
1.3 Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst	Samverkan med stadsdelsförvaltningar, grundskolan, socialförvaltningen och andra aktörer	Samverkan	5	■ Brist på uppföljning av samverkan mellan förvaltningar och andra aktörer vilket leder till att barn inte får det stöd de har rätt till.	2. Mindre sannolikt	3. Kännbar	6	Nej, endast VoR
1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv	Samverkan med stadsdelsförvaltningar och kulturförvaltningen	Samverkan	6	■ Bristande uppföljning av samverkan mellan förvaltningar vilket leder till att barn inte får ta del av professionell kultur.	2. Mindre sannolikt	2. Lindrig	4	Nej, endast VoR

KF:s mål för verksamhetsområdet	Process	Arbetsätt	Nr	Oönskad händelse	Sannolikhet	Konsekvens	RV	IKP
2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring	Förskolemåltider	Samverkan med stadsdelsförvaltningar, utbildningsförvaltningen och berörda fackförvaltningar	7	Förvaltningens samverkan med berörda förvaltningar fungerar inte vilket medför att klimatpåverkan på förskolemåltiderna inte minskar.	2. Mindre sannolikt	2. Lindrig	4	Nej, endast VoR
2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar	Förskolegårdar	Samverkan med stadsdelsförvaltningar, utbildningsförvaltningarna och SISAB	8	Förvaltningens samverkan med berörda förvaltningar fungerar inte vilket medför att förskolornas utemiljöer inte förbättras.	2. Mindre sannolikt	2. Lindrig	4	Nej, endast VoR
2.3 Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar	Transporter	Tjänsteresor	9	Klimatpåverkan på förvaltningens tjänsteresor minskar inte	2. Mindre sannolikt	2. Lindrig	4	Nej, endast VoR
2.4 Stockholmarnas hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer	Förskolors inomhusmiljöer	Det samlade kompetensstödet inom miljöområdet	10	Förvaltningens samverkan med berörda förvaltningar fungerar inte vilket medför att förutsättningar för förskolorna att implementera stadens miljömål och därigenom utökade möjligheter till måluppfyllelse försvåras.	2. Mindre sannolikt	2. Lindrig	4	Nej, endast VoR
3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd	Budgetföljsamhet	Månadsuppföljning	11	Underskott på grund av ökade kostnader i samband med rekrytering av nya medarbetare.	3. Möjlig	4. Allvarlig	12	
	Ersättningar	Hyreskompensation, ob-tid, tilläggsbelopp	12	Felaktiga beslut eller utbetalningar leder till felanvända skattemedel.	3. Möjlig	3. Kännbar	9	Nej, endast VoR
	Godkännande och rätt till bidrag	Utredning av ansökningar vilket även innefattar ägarprövning	13	Olämpliga fristående huvudmän upptäcks inte och kan därmed fortsätta bedriva verksamhet med risk för brott och felaktig användning av skattepengar.	3. Möjlig	3. Kännbar	9	Nej, endast VoR

KF:s mål för verksamhetsområdet	Process	Arbetsätt	Nr	Oönskad händelse	Sannolikhet	Konsekvens	RV	IKP
	Inventarier	Rutiner för inventarier, förteckning och inventering	14	■ Att inventarierna inte förvaras säkert eller inte förtecknas så att det finns kontroll vilka inventarier som finns.	3. Möjlig	2. Lindrig	6	Nej, endast VoR
	Kontanthantering	Rutiner och regler för kontanter	15	■ Förskingring/oegentligheter.	2. Mindre sannolikt	3. Kännbar	6	★
	Representation	Rutiner och regler för representation (intern och extern)	16	■ Representation som inte följer reglerna.	3. Möjlig	3. Kännbar	9	★
	Upphandling	Upphandling	17	■ Förvaltningen följer inte reglerna för direktupphandling.	3. Möjlig	3. Kännbar	9	★
			18	■ Otillräcklig avtalsuppföljning leder till ökade kostnader och brister i kvalitet, i relation till upphandlade avtal.	3. Möjlig	3. Kännbar	9	Nej, endast VoR
3.2 I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb	VFU	Organisation	19	■ Förvaltningens samverkan med stadsdelsförvaltningar, utbildningsförvaltningen och lärosäten fungerar inte vilket medför att studenterna inte får den verksamhetsförlagda utbildning de har rätt till	3. Möjlig	3. Kännbar	9	Nej, endast VoR
3.3 I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med	Ökad språkutveckling	Språkutvecklande arbete och språkinsatser för pedagoger	20	■ Förvaltningens breda insatser likväl som riktade insatser utgår inte utifrån specifika och identifierade behov i stadsdelsförvaltningarna vilket medför att insatserna inte gynnar alla barns språkutveckling.	3. Möjlig	3. Kännbar	9	Nej, endast VoR
3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb	Arbetsmiljöarbete	Systematiskt arbetsmiljöarbete	21	■ Att förvaltningen inte arbetar enligt de riktlinjer som finns för det systematiska arbetsmiljöarbetet.	2. Mindre sannolikt	3. Kännbar	6	Nej, endast VoR
	Belastningsregister	Kontroll av belastningsregister för de som arbetar med tillsyn.	22	■ Ingen kontroll av belastningsregister vid anställning.	2. Mindre sannolikt	4. Allvarlig	8	★

KF:s mål för verksamhetsområdet	Process	Arbetsätt	Nr	Oönskad händelse	Sannolikhet	Konsekvens	RV	IKP
	Dokumenthantering	Rutiner och regler kring dokumenthantering	23	■ Att beslut enligt delegation inte anmäls till förskolenämnden.	3. Möjlig	3. Kännbar	9	★
			24	■ Att rätt handlingar inte kommer till personalarkivet	3. Möjlig	3. Kännbar	9	★
		Rutiner och regler kring lönesättning	25	■ Ökade lönekostnader på grund av bristande följsamhet av rutiner och riktlinjer kring lönesättning (löneglidning)	2. Mindre sannolikt	3. Kännbar	6	Nej, endast VoR
	Kompetensförsörjning	Strategi	26	■ Strategi för kompetensförsörjning träffar inte rätt för att möta behovet av kompetenta barnskötare, legitimerade förskollärare och rektorer på förskolorna.	3. Möjlig	3. Kännbar	9	Nej, endast VoR
		Utbildningar för barnskötare, till förskollärare, vikarieersättning och Ledarskapsprogram	27	■ Minskade medel skulle innebära att färre kan utbildas vilket innebär lägre utbildningsnivå i förskolorna, något som drabbar barnen	2. Mindre sannolikt	3. Kännbar	6	Nej, endast VoR
	Löneutbetalning	LISA självservice	28	■ Felaktiga löneutbetalningar på grund av felaktiga underlag eller bristfällig uppföljning.	3. Möjlig	3. Kännbar	9	★
	Personalplanering	Personalplanerings processen	29	■ Bisysslor och jäv hanteras inte enligt förvaltningens rutiner.	3. Möjlig	2. Lindrig	6	Nej, endast VoR
30			■ Risk för driftsstörning i centrala processer vid långvarig sjukfrånvaro av specialistfunktioner.	2. Mindre sannolikt	4. Allvarlig	8	Nej, endast VoR	
3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden	Inköp och avtalstrohet	Inköp	31	■ Att de kontroller som ska göras innan betalning av faktura inte utförs.	3. Möjlig	3. Kännbar	9	★
			32	■ Förvaltningen använder inte de upphandlade ramavtalen.	3. Möjlig	3. Kännbar	9	★

KF:s mål för verksamhetsområdet	Process	Arbetsätt	Nr	Oönskad händelse	Sannolikhet	Konsekvens	RV	IKP
		Inköp via Agresso inköp	33	■ Förvaltningen använder inte inköpsmodulen för alla inköp av upphandlade varor.	3. Möjlig	3. Kännbar	9	★
	Systematiskt informationssäkerhets arbete	IT	34	■ Felaktig hantering av personuppgifter.	4. Sannolikt	3. Allvarlig	12	★
			35	■ Kapacitetsproblem i IT-stöd för processer som rör centrala funktioner såsom myndighetsutövning, ersättningshantering.	2. Mindre sannolikt	4. Kännbar	8	Nej, endast VoR
	Förebygga fusk och oegentligheter i välfärden	Kontroller av fristående huvudmän	36	■ Felaktiga utbetalningar som beror på fusk och bedrägerier.	3. Möjlig	4. Allvarlig	12	★
	Förebygga otillåten påverkan	Obligatorisk	37	■ Otillåten påverkan vid myndighetsutövning.	3. Möjlig	3. Kännbar	9	Nej, endast VoR
3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser								
	Säkerhetsarbete	Säkerhetsarbete, kris och katastrof.	38	■ Kris och kontinuitetsplaner är inte uppdaterade.	3. Möjlig	3. Kännbar	9	Nej, endast VoR
3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt	Medborgares inflytande	Synpunkter och klagomål	39	■ Att förvaltningen inte har en systematisk hantering av synpunkter och klagomål.	2. Mindre sannolikt	3. Kännbar	6	Nej, endast VoR

Internkontrollplan

3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd

Process	Arbetsätt	Systematisk kontroll	Oönskad händelse	Kontrollaktivitet
Budgetföljsamhet	Månadsuppföljning	Prognoser	 Underskott på grund av ökade kostnader i samband med rekrytering av nya medarbetare 11	Avstämning mot lönestatistik
Kontanthering	Rutiner och regler för kontanter	Rutiner för firstcard, kontanthering etc	 Förskingring/oegentligheter. 15	Uppföljning av internkontroll, endast låga belopp i kontantkassa för riskminimering
Representation	Rutiner och regler för representation (intern och extern)	Regler för representation	 Representation som inte följer reglerna. 16	Uppföljning av internkontroll
Upphandling	Upphandling	Uppföljning av avtal	 Följer inte reglerna för direktupphandling. 17	Uppföljning av internkontroll

3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb

Process	Arbetsätt	Systematisk kontroll	Oönskad händelse	Kontrollaktivitet
Belastningsregister	Kontroll av belastningsregister för de som arbetar med elever i skolan.	Rutin för kontroll av utdrag ur belastningsregister	 Ingen kontroll av belastningsregister vid anställning eller inhyrning av personal. 22	Uppföljning av internkontroll
Dokumenthantering	Rutiner och regler kring dokumenthantering	Löpande av chefer	 Att beslut enligt delegation inte anmäls till förskolenämnden. 23	Uppföljning av internkontroll
			 Att rätt handlingar inte kommer till personalarkivet 24	

Process	Arbetsätt	Systematisk kontroll	Oönskad händelse	Kontrollaktivitet
Löneutbetalning	LISA självservice	Rutiner för rapportering i LISA	 Felaktiga löneutbetalningar på grund av felaktiga underlag eller bristfällig uppföljning. 28	Uppföljning av internkontroll

3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden

Process	Arbetsätt	Systematisk kontroll	Oönskad händelse	Kontrollaktivitet
Inköp och avtalstrohet	Inköp	Kontroller enligt attest-/fakturarutin	 Att de kontroller som ska göras innan betalning av faktura inte utförs. 31	Uppföljning av internkontroll
			 Enheter använder inte de upphandlade ramavtalen. 32	Uppföljning av internkontroll
	Inköp via Agresso inköp	Systemutnyttjande	 Enheter använder inte inköpsmodulen för alla inköp av upphandlade varor. 33	Uppföljning av internkontroll
Systematiskt informationssäkerhetsarbete	IT	Säkerhetsarbete	 Felaktig hantering av personuppgifter. 34	Sprida information om de obligatoriska utbildningarna inom informationssäkerhet och dataskydd för att fler ska genomgå dem. Samt ta fram anvisningar inom relevanta områden för att öka kunskapen.
Förebygga fusk och oegentligheter i välfärden	Kontroller av fristående huvudmän	Attesterings vid utbetalning. Incidentrapportering vid felaktiga utbetalningar. Kontrollutredningar då medvetet handlande misstänks ligga bakom felaktiga utbetalningar.	 Felaktiga utbetalningar som beror på fusk och bedrägerier. 36	Anvisningar för arbete med felaktiga utbetalningar.